

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**PSALTE=||RIVM DAVIDIS || CARMINE REDDITVM || PER
EOBANVM || HESSVM.||**

Hessus, Helius Eobanus

Lipsiae, 1557

VD16 B 3198

Psalmvs LXIX. Saluum me fac Deus, quoniam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69301](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69301)

Hic super Israël Deus est, hic robora mittet
 Multa suo populo, laus tibi summa Deus.

PSALMVS LXIX.

Saluum me fac Deus, quoniam.

ARGVMENTVM.

Est oratio Christi in cruce & doloribus
 mortis positi propter nostra peccata. Orat
 autem liberationem propter totam Eccle-
 siam, sicut dicit: Non confundantur prop-
 ter me hi, qui te expectant &c. Synagogam
 autem execratur & abiicit: Quia autem sin-
 gularis prophetia est, fecit titulum Psalm. de
 Lilijs & Rosis.

Ceu Christus metuens obeundæ uulnera mortis,
 Vaidico Psalter hæc pius ore canit.
 Qua de morte locus non est expressior alter,
 Vt prædicta satis fel & aceta docent.

Vincenti de Lilijs David.

Precatio seu
 propositio.

O Deus huc saluator ades damna ultima passo,
 Omnibus auxilio qui potes esse ueni.
 Serua me miserum quem subruit unda malorum,
 Tam grauis ut uitæ certa pericla ferat.

Narratio in
 qua commemo-
 rat afflictiones.

Immersus iaceo cæni sub mole profundi,
 Non aliquem fundum tristis abyssus habet.

Deuent

Deumi immensum pelagi prouectus in altum,
 Saeva meum feriens obruit unda caput.
 Dum queror assiduo fessus clamore fatigor,
 Vix aliquis possunt guttura rauca loqui.
 Lumina destituunt ad te spectantia, donec
 Auxilium expectant unde uenire solet.
 Plures sunt etenim qui me execrantur inique,
 Silua pilos capitis quam gerat alta mei.
 Qui mihi sunt hostes non ullo crimine laesi,
 Horum est facta potens in mea damna manus.
 Quam nunquam eripui ceu praedam soluere cogunt,
 Falsaque delicti poena erit ista mei.
 Stulticiae tu cuncta meae discrimina nosti,
 Et mea facta oculos non latuere tuos.
 Ne sine confundi, ne quis pudor occupet illos,
 Me propter, qui te spem posuere suam.
 Arbitrator armorum Deus Israelis et autor,
 Ne sine confundi qui tua iussa manent.
 Te propter siquidem sum multa opprobria passus,
 Et mea diffamis contegit ora pudor.
 Iudicor esse meis alienus fratribus, et nec
 Ut faciem nossent, sustinere meam.
 Sacra domus miranda tuae quia semper amabam,
 Hic ego zelotes, et sine fine, fui.
 Quaeque in te iaciunt hostes opprobria duxi
 In me iacta, animo nec patiente tuli.
 Arida misceram multo ieiunia fetu,
 Atque haec est probro res quoque uersa mihi.
 Cum mea contegerem deformi corpora sacco,
 Fabula mox, de qua colloquerentur, eram.

Hic nostra pec-
 cata Christus
 in se transfert.
 Repetit preca-
 tionem.

Ratio ex caus-
 sa calamitatis
 ducta, Dum tuae
 uoluntati ob-
 sequor, & glo-
 riam tuam asse-
 ro, in haec ma-
 la incidi, ergo
 iuuua.

† Sicut antea cōparauit reuelationem Euangelij cum reuelatione legis in Sinai: Ita propter maiestatem hic etiam comparat cū ea ascensionē Christi ad cœlos, cuius fructus numerat, deicum Satanam ac mortem, & ministeriū Euangelij cum dono spiritus sancti.

† Πάθη. Prophetia de Synagoga abiecta ppter inobediētiam erga Euangeliō.

* Quidam malūt hic proprium uocabulum, dixit Dñs restitua ex Basan, ut sit sentētia loco abiectæ Synagoge Genes assumam. Nam Basan fuit in finibus Iudæe. Non uolo contentus esse finibus terræ Canaan. Alij appellatiue reddunt, ex pinguibus restitua, id est, ex Synagoga reliquias saluabo.

* Hic inferit descriptionem pompæ, quæ iterum pingit Ecclesiã qualis sit, ibi enim gratias agunt & laudant Deum omnes. Quidam in ministerio sunt ad docendum, consolandum, excitandum.

Hoc in monte domum sibi legit ut esset in illa Perpetuo, nec enim desinit esse Deus.

† Quis Deus inuehitur quot nam sint millia currus? Aut quot myriades? quis numerare queat?

Ipsis inuehitur Deus in loca sacra profectus, Quæ ceu Sinaidos culmina rupis habent.

Ascendisti etenim Deus hinc euectus in altum, Captiuos tecum uictor ab hoste uehens.

Pro populis etiam tibi sunt data dona receptis, His etiam qui te non habuere Deum.

Vt tua perpetuum maneat domus inclyta in æuum, Vt tua in hoc maneant nomina sancta loco.

† Perpetuo Domini celebremus tempore laudes, Quæ nobis adhibet frena salutis erunt.

Nam Deus hic nobis Deus est uitæ atq; salutis, Et Dominus per quem mors quoq; uicta fugit.

Vulneribus tamen affliget caput hostis acerbis, Qui male suscepta nescit abire uia.

* Rursus ab uberibus referam, Deus inquit, optimis Ex rapida uasti concauitate maris.

Vt tuus hostili rubeat pes sanguine tinctus, Et canibus fiat sanguis & esca tuis.

* Quanta tui fuerit Deus excellentia gressus, Vidimus ô regum maxime, summe Deum.

Præcedunt placida tibi carmina uoce canentes, Post hos qui manibus musica pleetra mouent.

Nam Basan fuit in finibus Iudæe. Non uolo contentus esse finibus terræ Canaan. Alij appellatiue reddunt, ex pinguibus restitua, id est, ex Synagoga reliquias saluabo.

Hic inferit descriptionem pompæ, quæ iterum pingit Ecclesiã qualis sit, ibi enim gratias agunt & laudant Deum omnes. Quidam in ministerio sunt ad docendum, consolandum, excitandum.

Tyma

Tympana quos inter pulsantes rauca puellæ
 Dulcia multiplici iubila uoce canunt.
 Tota Deo resonet meritis Ecclesia laudes,
 Fontis ubi Israël nobilis unda fluit,
 Illic Benjamin puer dominaberis illis,
 Deq; tua proceres fortis Iuda tribu:
 Et qui magnanimi Sebulonis sceptrâ gubernant,
 Naphtalidos qui sunt de ditione domus.
 Te tuus ingenti Deus auctum robore fecit,
 Fac Deus in nobis quod facis, esse ratum.
 Propter clara tui Solymorum nomina templi,
 Constituent reges munera multa tibi.
 Argue condensa residens in arundine monstrum,
 Præualidos terræ disijce, pelle, fuga.
 Qui ualido trucibus non cedunt robore tauris,
 Qui tanquam uituli luxuriare solent.
 Qui sibi diuitias summum posuere beatum,
 Gentes dele quibus bella nefanda placent.
 Aegypti proceres uenient, tua numina reges
 Aethiopum multa relligione colent.
 Ferte Deo reges terrarum cantica laudum,
 Omnia terrarum psallite regna Deo.
 Qui cælo Dominus primæua ab origine rerum
 Insidet, buc illuc per sua regna uolans.
 Emittens uocem cum uoce tonitrua mittet,
 Fortia diuinæ fulmina uocis erunt.
 Illius æterno summum date robur honori,
 Illius Israël gloria sceptrâ regit.
 Illius in cunctis Gentes est summa potestas,
 Qui facit in sanctis facta stupenda suis.

Paulus.

Iacob. Iudas.
 Petrus.
 Andreas.
 Philippus.

Oratio pro
 Ecclesia.

Gentes.
 Orat contra
 Synagogam.

Vocatio Gen-
 tium.

Gratiarū actio

Prædicatio
 Euangelij.

K 3

Hic

ne Legis ac cultuum eius. Ac hortatur ad gratiarum actionem, & diligentem orationem, ut Deus hæc dona conferuet.

Vincenti Psalmus et canticum
Dauid.

Patheticum ex
ordiū, in q̄ ma
le precat Syna
gogæ & hosti-
bus Euangelij,
ecōtra precat
bene Ecclesiæ
credentium.

*
Propositio.

*
Molliter uehe-
tur non sicut
in Sinai.

*
Narratio in
qua primū de-
scribit ex fa-
ctis caput reg-
ni Christum, ac
nō obscure eū
Deum esse præ-
dicat, siquidē
diuina opera ei
tribuit.

*
Secūdo descri-
bit aduentū ei-
us, facit autem
in signem colla-
tionem legis in
Sinai & Euāge-
lij in Sion uul-
gati.

DExtra ubi cōsurgens se mouerit alta tonantis,
Mox capiat celerem turba inimica fugam.

Agmina mox fugiant retro dispersa malorum,

Nec sacri uultus fulmina tanta ferant.

Vt faciles uacuum sparguntur in aëra fumi,

Sic disperge hostes conditor alme tuos.

Fusilis oppositos ut cera liquefcit ad ignes,

Sic pereat peccans impius ante Deum.

Delicijs at plena habeant sua gaudia iusti,

Ante Deum iusti gaudia certa ferant.

* Grata Deo iussis diffundite carmina linguis,

Ipsius ut sacrum nomen ad astra ferant.

* Exæquate uiam uenienti è sedibus altis,

Qui placidos infert in sua regna pedes.

* Sicut enim Dominus uerè est, ita iure uocatur,

Læticiæ nobis caussa sit ante Deum.

Qui uiduas curat carisq; parentibus orbos,

Ipsè habitat sedis templa beata suæ.

Ipsè domos steriles fœcundis fœtibus implet,

Vinctorum, domito carcere, uincla leuans.

Hunc qui despiciunt, huic qui parere recusant,

His habitanda dabunt arida rura locum.

* Cum Deus ante tuum populum gradereris, & omne

Vasta peragrare, quicquid cremus habet:

Omnia

Omnia tunc magnæ tremuerunt uiscera terra,
 Tunc madidus subitis imbribus aër erat.
 Nam Deus ille aderat cuius præsentia rupis
 Sinaidos celsa legit in arce locum.
 Qui Deus Israël, ut est, sic iure uocatur,
 Cuius ad aspectum cuncta creata tremunt.
 Languida facta tua est genitor possessio & arct,
 Mitte salutare quæ medeantur aquas.
 Ut tua fructiferas habitent animalia terras,
 Pasce tuæ miseros dexteritatis ope.
 Ipse suum uerbum Dominus dabit, omnia fient †
 Regna Euangely lumine plena noui.
 Ipsi inter sese reges quibus agmina parent †
 Bellica, amicitiaæ fœdera percutient.
 Post hæc ipsa domus habitatrix inclytæ magnæ
 Aequa lance nouas annumerabit opes.
 Cum tamen extremas inter recubabit is oras, †
 Et loca quæ limes claudit utriusq; suos.
 Tunc erit argento celeris tincta ala columbæ,
 Aurea tunc placida penna uolucris erit.
 Hanc super omnipotens cum reges profert, ora*
 Vel sub nocte, feret candidiora niue.
 Mons Domini multa rerum ubertate redundans,
 Altus & eximia fertilitate potens.
 Vestra quid erigitis præcelsi culmina montes? *
 Ante alios ipsi mons placet iste Deo.
 in aperto campo, ubi arma fulgent sicut pennæ columbarum in sole.
 * Sententia est, si Dominus huic exercitui, id est, Ecclesiæ dat suos
 duces, id est, Apostolos, tunc etiam si nox, id est, afflictio sit, tamen habe-
 bunt lucem & solatium suum.
 * Addit collationem, & Ecclesiam sic instructam uerbo præfert po-
 tentiæ & opibus mundi.

Indicatio de-
 bebāt esse, nūc
 non uenis cum
 tali tempesta-
 te, sed gratiam
 Euangely plu-
 uiam mittis.

†

Hic exponit
 pluuiam, debe-
 bant autē præ-
 sentia esse non
 futura.

†

Reges sunt A-
 postoli seruien-
 tes Ecclesiæ.

†

Quia Ecclesia
 per uerbum mi-
 litat cōtra mū-
 dum & Satha-
 nam, comparat
 eam exercitui
 castra metanti

Hi sunt Scribæ
Pharisæi, Pon-
tifices.

Subinde inter
narrandum ad
precazionē re-
dit.

Hunc modū o-
randi oēs pi-
sequuntur, ut
propter mise-
ricordiā & bo-
nitatem Dei se
exaudiri petāt

Vana loquebantur de me quàm plurima cœtus,
Qui loca portarum publica adire solent.
Ebria quiq; olidis depotant uina tabernis,
De me fingentes carmina fœda canunt.
Verum ego continuis precibus tibi uota ferebam,
Tempore quo rebar posse placere tibi.
Pro pietate tua ser opem non digna ferenti
Mi Deus, & querulas accipe quæso preces.
Eripe me obscœni de uasto gurgite limi,
Ne miser urgentes obruar inter aquas.
Liber ut osorum laqueos contemnere possim,
Ne serat exitium dira uorago mihi.
Ne me latifluis tempestas obruat undis,
Ne caput infœustum sorbeat alta palus.
Ne super inclusum puteus claudatur abyssi,
Et premat inferno corpora mersa lacu.
Exaudi quia summa tua est bonitasq; fidesq;
Respice me, pietas nam tua sine caret.
Ne uultus auerte tuos à uoce precantis,
Namq; mea est multis anxia uita malis.
Exaudi, ser opem cito, dum premit hostis & urget,
Nunc animam uindex assere ab hoste meam.
Ipsa inimicorum moueant te opprobria, ut ista
Me conseruatum conditione uelis.
Tu probra quæ patior, mea tu omnia scandala nosti,
Quæ mihi turba nocens fecerit, ipse uides.
Tot mihi probrosæ perfringunt pectora uoces,
Quæ mihi præcipui causa doloris erant.
Talia quærebam miserantem incommoda rerum,
Quem mea mouissent uulnera nullus erat.

Circum

Circumspēctabam qui solaretur egenum,
 Hoc quoq; qui uellet sumere, nemo fuit.
 Quin mihi quā dederant famis agro in tempore dura
 Mista uenenatis fellibus esca fuit.
 Et mea mordaci turbarunt pocula. aceto,
 Arerent nimia cum mea labra siti.
 In laqueos cibus ipsorum uertatur, ut inde
 Scandala te pēnas retribuente ferant.
 Lumina ne uideant ipsorum nube tegantur
 Perpetua, lumbis illa fracta trabant.
 Flumina tota tui super hos effunde furoris,
 Conterat arreptos pectoris ira tui.
 Horum omni careant deserta palatia cultu,
 Dignetur uacuas nemo habitare domos.
 A te percussum quia plus affligere quærunt,
 Vulneribusq; tuis addere plura student.
 Fac precor adijciant sceleri scelus, ut sacra nunquam
 Iusticiæ possint tecta subire tuæ.
 Non sint in numero meritorum præmia uitæ,
 Scriptaq; cum iustis nomina nulla ferant.
 Exul ego, & nimius turbat mea pectora mœror,
 Virtutis uideam dona beata tuæ.
 Ipse Deo dicam noua carmina, & esse fatebor,
 Qui sit magnifico dignus honore coli.
 Omnibus & uitulis & bobus cornibus auctis,
 Officium Domino gratius illud erit.
 Istaudent humiles & toto pectore gaudent,
 Perpetuo uiuent pectora nixa Deo.
 Nam Deus auxilio iuuat atq; exaudit egentes,
 Captiuis solitus dexter adesse suis.

K 5

illum

Post exposi-
 tam calamita-
 tē uertitur ad
 Synagogam &
 extrema mala
 ei imprecatur
 spiritalia &
 corporalia, ut
 sint sine uerbo
 & cultu, sine
 posteritate &
 oñi genere ma-
 lorum exerce-
 antur.

Redit ad pre-
 cationē & ad-
 dit gratiarum
 actionem cul-
 tū scilicet no-
 ui testamenti
 abrogatis cul-
 tibus legis.

Laudibus ipsa tuis gestit mea lingua canendū,
 Et quæ debetur uita redempta tibi.
 Iusticiæ mea corda tuæ meditantur honorem,
 Nec sine laude tua præterit ulla dies.
 Ut pude facti omnes referant sua scandala secum,
 Qui bene nil de me quod meditentur habent.

PSALMVS LXXII.

Deus iudicium tuum Regi
 da, & iudic.

ARGVMENTVM.

Est insignis propheta de Regno Christi,
 & ipso Christo, quod sit Deus, quia dicit: Ti-
 mebunt eum quamdiu Sol & Luna erit. Itē:
 Omnes reges adorabunt eum, quod in Re-
 gno eius cōdonabuntur peccata. Inundabit
 iusticia & afflicti liberabuntur, Hæc benefi-
 cia magnifice prædicat. Dicit quoq; de cru-
 ce, qd qui in tali Regno sunt, isti patientur
 suos hostes & occidentur. Sed consolatur
 hic quoq; Preciosam talem mortem, non
 ignominiosam aut malam esse in conspectu
 Christi. In fine addit de cultu Ecclesiæ, de
 prædicatione beneficij Christi.

Christidos hic etiam fidei regnum esse futurum
 Spargendum toto quod sit in orbe, canit.
 Tollendum ueterem Mosea, piacula, cultum,
 Dogmata sic ritus instituenda noui.

salo